

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1999-2000

16 maart 2000

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ALGEMEEN BELEID, FINANCIËN EN BEGROTING

Interpellatie van de heer Gilbert Bossuyt tot de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden, over de organisatie van de inning van de eigen belastingen
Met redenen omklede motie

Interpellatie van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen tot de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden, over de wettelijkheid van de samenstelling van de Vlaamse adviesraden
Met redenen omklede motie

Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting

Donderdag 16 maart 2000

VOORZITTER : De heer Marc van den Abeelen

– *De interpellatie wordt gehouden om 14.33 uur.*

Interpellatie van de heer Gilbert Bossuyt tot de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden, over de organisatie van de inning van de eigen belastingen

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Bossuyt tot de heer Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden, over de organisatie van de inning van de eigen belastingen.

De heer Bossuyt heeft het woord.

De heer Gilbert Bossuyt : Mijnheer de minister-president, wat de feiten betreft is deze interpellatie gemakkelijk voor u. Het gaat immers over zaken waar niet meteen een politieke verantwoordelijkheid mee is gemoeid. Meer specifiek gaat het over de moeilijkheden die zijn gerezen door de inning van belastingen door instanties die daartoe zijn gemachtigd door de Vlaamse regering. Dat heeft voor vrij veel deining gezorgd : wat de onroerende voorheffing betreft hebben immers heel wat burgers foutieve aanslagen gekregen. Het is bijzonder jammer dat dit is gebeurd net nu de Vlaamse regering had beslist om een aantal aftrekmogelijkheden automatisch toe te kennen. Het gaat met name over de aftrek voor het aantal kinderen ten laste en over de aftrek voor de bescheiden woning. Om een of andere reden werd daar bij de aanslag zelf geen rekening mee gehouden.

Onze wetgeving kent een aantal methoden waarmee men die negatieve gevolgen deels kan opheffen. Men kan een bezwaarschrift indienen. Soms is dat gebeurd : uit een aantal krantenartikels leid ik

af dat een aanzienlijk aantal bezwaarschriften werd ingediend tegen die verkeerde aanslag. Toch heb ik de indruk dat er problemen blijven bestaan. Vooral mensen die het moeilijk hebben, maken vreemd genoeg geen gebruik van deze mogelijkheid.

De termijn om een bezwaarschrift in te dienen bedraagt 3 maanden. Dat is voor mij het eerste probleem. In deze omstandigheden is dat immers betrekkelijk kort. Binnenkort is deze termijn verstreken. Kan er op een of andere wijze een oplossing worden gevonden voor de aangiften waarvoor nog geen bezwaarschrift werd ingediend ? Het gaat hier om ontheffingen die van ambtswege zijn opgelegd. Bestaat er geen mogelijkheid om de indieningstermijn te verlengen ? Als het gaat over verzoeken tot ontheffing van ambtswege bedraagt die termijn 3 jaar. Mijnheer de minister-president, kan die termijn in deze zaak niet worden ingeroepen ? Heeft u de mogelijkheid gehad om dit na te gaan ? Hier is immers ook een betwisting mogelijk, gezien de bevoegdheidsoverlapping met de federale overheid. Het Vlaams niveau is weliswaar verantwoordelijk voor een aantal elementen van deze onroerende voorheffing, maar wat de inning betreft heeft de federale overheid haar verantwoordelijkheid.

Daar de Vlaamse regering heeft beslist om de verminderingen automatisch toe te kennen, draagt ze de verantwoordelijkheid om, waar er geen oplossing wordt gevonden, te onderzoeken of men deze verminderingen voor die personen alsnog kan toekennen. Dan denk ik meer specifiek aan administratieve oplossingen. Misschien kunnen de betrokken diensten de vergelijking maken met de vorige aangifte of met deze die nog moet komen, om dit recht te zetten in de mate dat dit niet is gebeurd. Deze getroffen personen hebben hier immers geen schuld aan.

Verder wil ik enkele vragen stellen over de oorzaak van deze toestand. We hebben allen belang bij een grondig onderzoek naar de fouten en de pre-

Bossuyt

cieze verantwoordelijkheden. Inzake belastingen draagt de overheid immers een bijzondere verantwoordelijkheid. Voor de aanslagen van de volgende jaren wil ik een gerust gemoed en zekerheid hebben. We moeten dus weten wie de schuld draagt voor wat er is gebeurd, zodat daaruit lessen kunnen worden getrokken.

In de vorige zittingsperiode hebben we beslist deze belastingen zelf te innen. Er werd besloten die inning uit te besteden aan Cibal wat de onroerende voorheffing betreft. Ik verberg niet dat we meeverantwoordelijkheid zijn voor deze beslissing. Maar toen al hadden we terzake een aantal bedenkingen. Zo stonden we niet achter het idee dat de Vlaamse overheid niet zelf zou instaan voor de inning. Bij de invoering van deze oplossing werd echter afgesproken dit te evalueren. Deze evaluatie lijkt me noodzakelijk, gezien wat is gebeurd. In deze commissie kunnen we dan later, op basis van een verslag dat de precieze oorzaken van de foutieve aanslagen aangeeft, een grondig debat voeren. Zo kunnen we eventuele herzieningen van de beslissing overwegen. In diverse commentaren naar aanleiding van deze fouten wordt immers gesteld dat de Vlaamse regering deze beslissing misschien te snel heeft genomen. Ook daarover moet er duidelijkheid komen.

Het gaat hier over het heffen van belastingen die onze verantwoordelijkheid zijn. Men signaleert me ook moeilijkheden bij de milieu- en leegstandsheffingen wat de behandeling van de bezwaarschriften betreft. De Vlaamse regering moet ernstig overwegen een eigen administratie op te bouwen voor de inning van deze belastingen. De Vlaamse overheid heeft nu geen fiscale administratie van betekenis. Daar we allemaal wensen dat de fiscale autonomie van Vlaanderen wordt vergroot, moeten we het opzetten van die administratie overwegen.

De voorzitter : Mevrouw Demeester heeft het woord.

Mevrouw Wivina Demeester-De Meyer : Mijnheer de voorzitter, ik wil me in positieve zin aansluiten bij deze interpellatie, zij het dat ik enigszins andere nuances wil aanbrengen dan de heer Bossuyt. Voor mij is het geen kwestie van polemieken voeren of verantwoordelijkheden leggen. Ik wil even herinneren aan de drie belangrijke doelstellingen die men nastreefde met de wijziging van de wetgeving. Ten eerste wou men het mogelijk maken de inning zelf op een efficiënte wijze te doen. Ten tweede wou

men de belasting socialer maken. Ten derde streefde men de budgettaire neutraliteit na. Steekproeven wezen immers uit dat de toekenning van verminderingen voor gezinnen en vooral deze voor de bescheiden woning niet altijd gebeurde. De heer Bossuyt heeft gelijk als hij stelt dat we de automatische toekenning in deze twee gevallen allemaal hebben toegejuicht, maar dat we het niet steeds eens waren over de inning. Dat heeft wellicht te maken met een verschillend standpunt over belastinginning.

Het lijkt me goed dat de wetgeving en de inning worden geëvalueerd. Dat kan geen probleem zijn aangezien men nu de opbrengst hiervan kan nagaan. Het lijkt me belangrijk te onderzoeken hoeveel mensen nu meer gebruik maken van de toekenning voor de bescheiden woning. Dan kan men immers zien of een van de belangrijke doelstellingen van de wetgeving werd bereikt, namelijk het sociale aspect. Verder lijkt het me goed na te gaan wat de stand van zaken is inzake de vermindering wegens kinderlast. Tijdens de commissiebespreking destijds zei een lid dat hij vijf kinderen had die allemaal het ouderlijke huis hadden verlaten, maar dat hij, als hij zijn onroerende voorheffing bekeek, nog steeds een vermindering genoot.

Minister-president Patrick Dewael : Hij was lid van de Bond van Grote en Jonge Gezinnen. (*Gelach*)

Mevrouw Wivina Demeester-De Meyer : Uiteraard. Anderzijds stellen we vast dat de automatische toekenning van die vermindering er voor een aantal anderen niet kwam, omdat ze vergeten waren die aan te vragen. Sommige mensen weten inderdaad niet altijd goed waarop ze recht hebben. Het lijkt me dus belangrijk dit effect na te gaan, niet alleen inzake de vermindering wegens kinderlast, maar ook inzake de vermindering wegens handicap. Wanneer men die evaluatie maakt, zal wellicht blijken dat de heer Bossuyt en ikzelf geen enkel meningsverschil hebben.

Ik heb er geen enkel probleem mee om te verklaren dat de zetting steeds door de overheid moet gebeuren. Over de inning kunnen we misschien van mening verschillen. Die moet mijns inziens probleemloos kunnen gebeuren door een semi-privé-organisatie; Cibal is immers geen echte privé-organisatie. Wanneer de knowhow in andere voorzieningen aanwezig is, zou het wat gek zijn mochten we dit opnieuw naar de eigen voorzieningen willen halen. Ik weet immers uit ervaring dat het opzetten van informaticasystemen binnen de Vlaamse administratie niet zo eenvoudig is. De minister-president zal dat wellicht ook al weten. Het gaat immers louter

Demeester-De Meyer

ter over het opbouwen van een goed informatica-systeem zodat men dit automatisch kan toekennen en de mensen gebruik kan laten maken van datgene waarop ze recht hebben.

Dat er ondertussen terecht bezwaarschriften zijn, komt omdat de overheid daartoe heeft uitgenodigd, door haar informatie. Ook wat het huren betreft is een vermindering tot stand gekomen voor gezinnen met kinderen. Ik weet niet hoeveel mensen daarvan nu precies gebruik hebben gemaakt. Het is belangrijk dat eens na te gaan. De resultaten zullen ons allen wellicht bevredigen wanneer blijkt dat we die belasting socialer hebben kunnen maken. Ik zou dus samen met u die evaluatie willen maken. Als er fouten werden gemaakt, moeten die worden rechtgezet. Het gaat niet op om fouten vast te stellen zonder te kijken waar die zijn gebeurd. De cijfers zullen ons wellicht leren dat er veel meer fouten waren in het verleden, door de niet-automatische toekenning. Wat de federale overheid deed, was veel minder sociaal dan wat deze wetgeving doet. Mijnheer Bossuyt, we hebben deze wetgeving samen gemaakt, en voor mij is het een goede wetgeving.

De voorzitter : Minister-president Dewael heeft het woord.

Minister-president Patrick Dewael : Mijnheer de voorzitter, rekening houdend met de bevoegdheid van Vlaanderen inzake de onroerende voorheffing was het wellicht heel logisch dat het Vlaams Parlement in 1998 gebruik heeft gemaakt van die bevoegdheid om een ontwerp van decreet goed te keuren met de door mijn voorganger opgesomde doelstellingen. Een belangrijk element hierbij was de vraag of er in dit tijdperk van informatica geen mogelijkheid bestond om verminderingen automatisch toe te kennen aan wie er recht op heeft. De vroegere, federale wetgeving ging ervanuit dat men een dergelijke vermindering moest vragen, dit op basis van het gezegende principe dat elke Belg wordt geacht de wet te kennen. Ik zal niet ontkennen dat sociaal zwakkeren in het verleden vaak hebben verzuimd om een dergelijke aanvraag in te dienen, eenvoudig omdat ze het niet wisten. Ik heb niets dan lof voor het principe dat men, rekening houdend met de bevoegdheid, de belasting zelf wou innen. Een aantal categorieën zoals deze van de kinderlast, gehandicapten en de bescheiden woning kwamen in aanmerking voor een vermindering. Dit zou een automatisch karakter krijgen.

Tot daar is er geen probleem. Het probleem is ontstaan met de invoering van dit systeem. Het decreet dateert van 1998. De toenmalige Vlaamse regering heeft gemeend dat het systeem operationeel kon worden gemaakt vanaf 1 januari 1999. Om een dergelijke inning te kunnen doorvoeren en die verminderingen automatisch te kunnen toekennen zijn een aantal gegevens nodig. Daar knelt het schoentje : men is immers afhankelijk van een aantal gegevensbestanden. Men had op dat ogenblik geen overeenkomst met de federale overheid over de beschikbaarheid van die gegevens. Dat heb ik al meermaals gezegd in de plenaire vergadering. Er zijn nooit problemen geweest met het kadaster, dat uiteraard een vrij fundamentele rol speelt in deze materie. Daarvan heeft men steeds de gegevens kunnen verkrijgen. Er zijn al evenmin problemen geweest met de zogenaamde kruispuntbank, die erg belangrijk is voor alles wat met sociale zekerheid en dergelijke te maken heeft. Het essentiële probleem berustte bij de personenbelasting en de gegevens die daarin zijn vervat. Om die verminderingen inzake kinderlast of handicap automatisch te kunnen verstrekken heeft men die gegevens nodig. Hetzelfde geldt voor de gegevens uit de vennootschapsbelasting. Het is immers ook belangrijk om de meest recente gegevens te kunnen bekomen van de rechtspersonen die niet in het rijksregister van de ondernemingen te vinden zijn.

Ik ga hier geen polemieken voeren. Ik zal evenmin de vraag stellen welke pogingen men heeft ondernomen om terzake een overeenkomst te bereiken. De inlichtingen die ik heb gekregen van de federale minister van Financiën leren me dat een dergelijk protocol niet bestond. Toevallig kon men over een band beschikken aan de hand waarvan men toch een aantal gegevens van de personenbelasting heeft kunnen verwerken. De heer Bossuyt vraagt me wat er in de toekomst zal gebeuren. De voorbije maanden ben ik met de heer Reynders aan tafel gaan zitten en heb ik gepleit voor het tot stand komen van een dergelijk protocol.

Een van de knelpunten is dat voor het ter beschikking stellen van de gegevens over de personenbelasting, de federale overheid zich beroept op de wet op de privacy. Door het inschakelen van de VZW Cipal, is er een probleem. Men gaat ervan uit dat gegevens kunnen worden doorgespeeld tussen verschillende administraties. De wetgeving op de privacy laat echter niet zomaar toe aangiften over te maken aan een privaatrechtelijke instelling. Volgens de argumentatie die we nu hebben opgebouwd en die ook mondeling werd aanvaard door minister Reynders, moeten we ervan uitgaan dat het hier gaat om een zuivere intercommunale.

Dewael

Hierdoor kunnen we garanties bieden wanneer men die gegevens verstrekt. Minister Reynders heeft zich hiermee akkoord verklaard. Ik ben hoopvol dat we op korte termijn een dergelijk protocol kunnen ondertekenen.

Over het verleden wens ik niet te blijven polemiseren. Men liep een risico aangezien men niet zeker was dat de federale overheid de recentste informatie ter beschikking stelde. Volgens de administratie had men beter het initiatief uitgeprobeerd gedurende een bepaalde proefperiode in plaats van halsoverkop te starten op 1 januari 1999.

Mijnheer Bossuyt, de cijfers over de ingediende bezwaarschriften moeten enigszins worden genuanceerd. 80.000 dossiers lijkt enorm. Veel bezwaarschriften zijn in feite gewoon brieven van burgers die hebben geconstateerd dat het systeem is veranderd. Ze hebben vragen over de wijzigingen. Het gaat dus dikwijls om vragen om uitleg en dus niet om klachten in de zuivere betekenis van het woord.

Uw vraag ging eigenlijk over de termijn die men heeft om een klacht in te dienen. We zijn natuurlijk exclusief bevoegd voor het innen van de onroerende voorheffing. De termijn om een bezwaarschrift in te dienen is echter een termijn van verval. Ik verwijs hierbij naar artikel 372 van het Wetboek op de Inkomstenbelasting. De regering of de bevoegde minister kan de termijn van verval niet verlengen met één maand. U hebt zelf een andere mogelijkheid gesuggereerd. Er is een juridisch probleem indien men de termijn met één maand verlengt. Zelfs indien dit mogelijk was, zouden in de praktijk niet alle problemen zijn opgelost. Men laat in dat geval een fundamenteel gelijkheidsprobleem ontstaan. De meerderheid van de belastingplichtigen zou in dat geval reeds een aanslag hebben gekregen voor 15 december van vorig jaar. Voor hen zijn er nu al meer dan vier maanden verstreken sedert het ontvangen van het aanslagbiljet. Zelfs zonder het juridisch probleem zou men de zaak dus niet oplossen.

Ik laat op dit ogenblik een ander mogelijk scenario onderzoeken, namelijk dat van de rechtzetting van ambtswege. Indien het protocol nog voor het einde van deze maand kan worden afgesloten en we in de loop van dit jaar de aanslagen correct kunnen vestigen, dan kan men met de daaruit gepuurd informatie en na de behandeling van de bezwaarschriften een vergelijking maken. Ik wens daar vandaag

nog geen uitspraken over te doen. We mogen die mogelijkheid echter niet uitsluiten.

Mevrouw Demeester heeft terecht gezegd dat in het verleden honderden en duizenden burgers op basis van het axioma dat iedere burger geacht wordt de wet te kennen, nooit een vermindering hebben gekregen. Ook daar moet men het gelijkheidsbeginsel hanteren. Het is niet omdat de overheid op een bepaald moment beslist een recht automatisch toe te kennen, dat men een ander recht mag doen ontstaan dan in het verleden. Het recht is identiek hetzelfde. Vroeger zei men enkel dat men er een beroep op moest doen en een aanvraag indienen. In het tweede systeem creëert men een automatisme. Alle burgers die in het verleden geen aanvraag hebben ingediend, worden ook ongelijk behandeld. Mevrouw Demeester stelt me terecht de vraag of ik de cijfers daarvan ken. Interpellaties zijn nuttig omdat we dan van de administratie een aantal gegevens krijgen die we aan iedereen ter beschikking stellen.

Wanneer we een vergelijking maken tussen 1998 en 1999 inzake de vermindering op basis van de gescheiden woning, kan men vaststellen dat het bedrag is geëvolueerd van 1,366 miljard frank in 1998 naar 1,651 miljard frank in 1999. Dezelfde evolutie is nog niet helemaal het geval bij de kinderlast en personen met een handicap. Er moeten immers nog altijd bezwaren worden afgehandeld. Ook daar zal men dezelfde evolutie kunnen constateren. Een groter aantal personen hebben in 1999 van dat voordeel gebruik gemaakt. Deze informatie is essentieel voor het parlement.

Het systeem werd prematuur opgestart. De omstandigheden waren niet ideaal omdat er nog geen protocol was met de federale overheid. Zelfs wanneer we dit in aanmerking nemen, geniet door de automatische toepassing een groter aantal mensen een effectieve vermindering. Dat maakt niet alles goed. Ik blijf erbij dat men zou kunnen spreken van onbehoorlijk bestuur omdat men niet over alle gegevens beschikte. In de praktijk moet men echter enigszins nuanceren.

Mijnheer Bossuyt, wanneer het protocol in werking treedt en we uit de bezwaarschriften alle informatie halen om fouten te corrigeren, en de gegevens gebruiken voor de aanslagen voor dit jaar en de volgende jaren, dan zal het systeem mettertijd worden uitgezuiverd. Dat zal niet gebeuren in een jaar. Het systeem zal trouwens nooit helemaal perfect zijn omdat de gegevens steeds zullen wijzigen, het zal echter wel op kruissnelheid komen.

Dewael

U vroeg of een overheid het innen van belastingen uit handen kan geven. Cipal heeft wat dit betreft geen grote verantwoordelijkheid. Ze had zich wel kunnen afvragen of ze deze opdracht in die bepaalde omstandigheden wel kon uitvoeren. Voor het overige wil ik benadrukken dat men de inning niet volledig heeft uitbesteed. Cipal ondersteunt enkel de processen. De eindverantwoordelijkheid ligt uiteindelijk bij de ambtenaar. De informatica speelt hierbij een zeer belangrijke rol. Cipal heeft uit de fouten geleerd. Rekening houdend met de nu opgedane informatie wil ik de zaken nog even aanzien. Men mag echter niet schieten op de pianist. Hij heeft van de partituur gemaakt wat ervan te maken was. Toch blijf ik erbij dat de inning van de belastingen een van de kerntaken is van de overheid. We hebben een aantal kinderziektes vastgesteld bij de leegstandsheffing, de milieuheffing, enzovoort. Bij de begrotingsopmaak van volgend jaar moeten we die hele problematiek dan ook opnieuw bekijken. Milieuheffingen hebben een bepaald doel. Men wil het gedrag van burgers en bedrijven bijsturen in functie van milieudoelstellingen. Wanneer we vaststellen dat de opbrengsten van milieuheffingen dalen, is dat positief. Men heeft het gedrag immers positief beïnvloed. Ik weet dat dit geen absolute regel is. We moeten in de toekomst dan ook het debat durven aangaan over de toekomst van de milieuheffingen.

Inzake de leegstandsheffing heb ik me steeds opgesteld als een communalist. Ik heb kennis genomen van de beslissing van de Vlaamse regering over die zaak. Mijns inziens zijn burgemeesters en lokale besturen goed geplaatst om te weten welke maatregelen men moet treffen.

Mijnheer Bossuyt, ik vertolk hier mijn persoonlijke mening hoewel ik het in het algemeen met u eens ben. Wanneer we belastingen innen, heffingen toevoegen en vragende partij zijn voor meer fiscale autonomie, dan moeten we beschikken over een performante en volwaardige administratie. Ik wens hierbij geen kritiek te leveren op die administratie. Ze heeft die bevoegdheid pas gekregen en inzake de fiscale autonomie staan we nog niet ver. We zijn wel vragende partij om hier veel verder in te gaan.

Zoals ook het geval was bij de regionalisering van de infrastructuur en de openbare werken, kan men ook hier de vraag niet ontlopen wat men moet doen met de federale administratie. We gaan toch niet opnieuw het warm water uitvinden. We zullen moeten praten over een gedeeltelijke regionalisering en splitsing van het federale departement van

Financiën. Wanneer men a zegt, dan moet men ook b zeggen. Dit alles is echter toekomstmuziek.

Ik geloof dat het systeem dit jaar op kruissnelheid zal komen. Ik hoop vurig dat ik op het einde van deze maand over het protocol kan beschikken. De vrij grote schade die men heeft opgelopen, moet worden genuanceerd. Ondanks de 80.000 brieven hebben meer burgers een aantal verminderingen genoten. Ik laat ondertussen wel de ambtshalve rechtzetting onderzoeken zodat een aantal zaken van vorig jaar worden rechtgetrokken.

De voorzitter : De heer Bossuyt heeft het woord.

De heer Gilbert Bossuyt : Mijnheer de minister-president, ik dank u voor uw antwoord. Ik heb deze interpellatie gehouden omdat we vanuit parlementair oogpunt wel begrip mogen hebben voor de toestand maar deze toch niet mogen banaliseren. We moeten erop toezien dat een aantal heffingen waarvoor wij verantwoordelijk zijn, ernstig worden opgevolgd. Ik pleit ervoor het systeem te evalueren.

Mijnheer de minister-president, wanneer er grote verantwoordelijkheden in het geding zijn, moeten we aantonen dat we de zaken voortdurend doorlichten. Dit moet men niet negatief opvatten. We mogen ons niet tevreden stellen met een bepaald beeld van de administratie en zeggen dat alles uitstekend verloopt. U hebt een hoopvol signaal gegeven, ook voor degenen die uit de boot zijn gevallen. Het verheugt me vast te stellen dat door het automatisch toekennen van een aantal bestaande rechten, op het sociaal vlak een enorme inspanning is geleverd.

Het sterkt me in de overtuiging dat we gemakkelijke oplossingen moeten bieden voor de zaken waarmee we de mensen bezwaren. Het automatisch toekennen van rechten moeten we dan ook ernstig nemen. Daar mag niets mee mislopen. We nemen de verantwoordelijkheid op ons. Dit heeft voor een deel te maken met de debureaucratisering van de activiteiten. Bij belastingheffingen moeten we de burger niet bezwaren wanneer het niet nodig is.

De voorzitter : Mevrouw Demeester heeft het woord.

Mevrouw Wivina Demeester-De Meyer : Mijnheer de minister-president, ik dank u voor uw antwoord. We hebben meer een gedachtewisseling dan een interpellatie gehouden. U zegt dat men iets te prematuur heeft gehandeld en een risico heeft genomen. Prematuren zien er in het begin iets minder

Demeester-De Meyer

mooi uit. Wanneer men ze echter goed verzorgt, ziet men na een jaar geen verschil meer. U beschikt over een goede couveuse. Indien men geen risico's neemt, dan realiseert men niets. Ik zal aantonen waarom het belangrijk is hiermee door te gaan.

U bent terecht ingegaan op die 80.000 bezwaarschriften. In de federale administratie waren er vroeger automatisch ten minste 20.000 dossiers. Men heeft nu voor de eerste keer informatie meegestuurd met de aanslagbrief. In tegenstelling tot voorgaande brieven, weet men nu waarover het gaat, dat was voordien niet het geval. Het was dan ook niet mogelijk om een bezwaarschrift in te dienen. Ikzelf heb vier kinderen waarvan één gehandicapt. Ik kon er dus vijf aftrekken. Ik heb de vierde nooit aangevraagd. Ik heb de vermindering ook een aantal jaren te lang ontvangen. Wanneer men dit vaststelt, weet men dat er iets niet klopt. U hebt terecht verwezen naar de moeilijke link met de personenbelasting. Het federale systeem was gebaseerd op de vermindering of het automatisch niet meer toekennen van een bepaald recht. Men moest een aangifte doen en na een aantal jaren werd de band gelegd met de personenbelasting. De moeilijkheid die men vandaag vaststelt, bestond in het verleden eveneens, ook wanneer het om twee federale administraties ging. Men moet niet zeggen dat door de risico's het systeem prematuur was en dat men de link met de personenbelasting niet kon leggen. Die werd altijd jaren nadien gelegd. Tussen de administratie van de Indirecte en die van de Directe Belastingen lag de band ook heel moeilijk.

Mijnheer de minister-president, het cijfer dat u hebt gegeven, kende ik nog niet. Ik weet wel dat tot op heden 130.000 gezinnen meer dan vroeger met een bescheiden woning, de vermindering hebben gekregen. De stijging van die 300 miljoen vermindering komt met andere woorden deze 130.000 gezinnen ten goede. Mijnheer Bossuyt, het zijn die gezinnen die u en mij het meest interesseren. We moeten dus allemaal verheugd zijn.

Mijnheer de minister-president, u hebt gezegd dat u, gezien het aantal gezinnen en de bezwaarschriften, bepaalde zaken moet nagaan. Hoewel we op dit moment nog niet het juiste cijfer kennen en een kleiner aantal gezinnen een vermindering heeft gekregen, is het bedrag nu reeds gestegen. Dit betekent dat de gezinnen met kinderen wel in aanmerking komen voor dat recht. Het zijn dus niet de gezinnen met het hoogste kadastraal inkomen maar wel die met een lager kadastraal inkomen en veel meer kinderen die nu krijgen waarop ze recht heb-

ben. Indien de vorige regering zich had vergist, dan zou ik dat vandaag met spijt in het hart hebben toegegeven. Uit de evaluatie van de cijfers blijkt nu echter dat het om een goede ingreep gaat. We moeten dit dan ook durven zeggen.

U hebt gesproken over de ambtshalve ontheffing. Inzake de heffing op de leegstand is een wijziging van de wetgeving noodzakelijk om deze ambtshalve ontheffing, die niet is ingeschreven in het decreet, toe te laten. De heffing op de leegstand eerder kwam tot stand vanuit de administratie voor Binnenlandse Aangelegenheden, en niet zozeer vanuit een belasting- of financiële administratie. Men weet dat de wetgeving niet alle elementen inhoudt. Rekening houdend met de bereikte effecten in het kader van de grootstedelijke problematiek, ben ik ervan overtuigd dat men zeer hard heeft gewerkt om de leegstand aan te pakken. We hebben daarover een goede wetgeving gemaakt die echter moet worden gewijzigd zodat de ontheffing ambtshalve ook daar mogelijk wordt.

Ik ben het met u eens dat een belastingzetting de kerntaak is van de overheid. De procedure om die te innen moet niet mordicus door de overheid worden doorgevoerd, integendeel. Degenen die dat het best kunnen, moeten daarvoor instaan. Het beste bewijs daarvan is dat de inning van het kijk- en luistergeld vanaf het begin vrij vlot verloopt. Men kan zich wel afvragen of een dergelijke belasting moet blijven bestaan, dat is een andere kwestie. Dat is de kerntaak van de federale overheid.

U hebt ook gesproken over het splitsen van het federale ministerie van Financiën. Ik ben daar een zeer groot voorstander van. De opgebouwde know-how moet men kunnen blijven gebruiken. Fundamenteel is ook dat de inning en de controle moeten gebeuren door een goed georganiseerde instantie. De verantwoordelijkheid ligt echter bij die overheid die de zetting oplegt. Belastingen worden minder goed geïnd en gecontroleerd door een administratie die er geen enkel belang bij heeft omdat ze een andere – federale – meester dient. Dit was bijvoorbeeld het geval bij de onroerende voorheffing. Men moet de belasting laten innen door het niveau dat de zetting bepaalt.

De voorzitter : Minister-president Dewael heeft het woord.

Minister-president Patrick Dewael : De meester en uw dienaar zijn het vandaag vrij goed eens met elkaar. (*Gelach*)

De voorzitter : De heer Taylor heeft het woord.

De heer John Taylor : Mijnheer de minister-president, ik begrijp niet waarom u zegt dat het systeem prematuur is ingevoerd. Er zijn een aantal wijzigingen doorgevoerd ten gunste van iedereen. Het recht wordt automatisch toegekend terwijl men het vroeger moest aanvragen. Er was trouwens ook in het federaal parlement een voorstel om dat te doen. De maatregel van de Vlaamse regering houdt een zeer belangrijke vooruitgang in. Het systeem is ook rechtvaardiger dan vroeger. De aftrek voor kinderlast is nu forfaitair en hangt niet meer af van het kadastraal inkomen.

Toen we die discussie voerden, was dit een van de bezwaren van onder andere de VLD. Het is veel rechtvaardiger dat iedereen hetzelfde bedrag krijgt. Beide maatregelen zijn een grote stap vooruit. Ik zie dan ook niet in wat er prematuur aan is. Vroeger waren er trouwens ook veel bezwaarschriften. Men zou moeten nagaan waarover de 80.000 klachten handelen. Het zullen hoofdzakelijk vragen om informatie zijn. Ik heb zelf vastgesteld dat de mensen zich, door de automatische toekenning van het recht, afvragen waarom ze daar de voorafgaande jaren niet voor in aanmerking kwamen. Heel wat mensen wisten voorheen immers niet dat ze van dit recht gebruik konden maken. Ook dit zal een rol hebben gespeeld. Sommigen van hen hebben een bezwaarschrift ingediend om ook van de vermindering van de vorige jaren te kunnen genieten.

De maatregel van de vorige Vlaamse regering was een zeer goede maatregel. Ze was rechtvaardig omdat er sprake was van een automatische toekenning en omdat er in bepaalde gevallen voor iedereen eenzelfde bedrag werd toegekend, wat voorheen niet het geval was. Vroeger kon men bij kinderlast des te meer aftrekken naarmate de woning groter was.

Verder vind ik het belangrijk dat we ons afvragen wat de overheid zelf kan doen en wat ze kan uitbesteden. Mijn mening terzake verschilt wellicht van die van de minister-president, maar het lijkt me belangrijk dat dit parlementair debat over de kerntaken van de Vlaamse administratie plaatsvindt. Ik vind het positief dat de minister-president dit stelt, ook in zijn regeerprogramma, maar dit moet ook concreet worden gemaakt. De vorige regering heeft dit inderdaad niet gedaan en heeft nooit positief gereageerd op die vraag van onze kant. Dat is jammer.

Het federale ministerie van Financiën is een ambtenarij van ongeveer 27.000 mensen en een van de beste administraties. Wanneer we het hebben over

een verdere defederalisering inzake fiscaliteit moeten we ten volle gebruik maken van die mensen en hun knowhow. Het is belangrijk dat een debat wordt gevoerd over wat we zelf al dan niet kunnen doen, ook inzake fiscaliteit.

De heer Lucien Suykens : Mijnheer de voorzitter, ik moet de positieve geluiden toch enigszins temperen. Net als mevrouw Demeester word ik even persoonlijk. Mijn lieve schoonmoeder is 80 jaar en woont in een bescheiden woning in een sociale woonwijk. De inwoners hebben vrijwel allen hetzelfde kadastraal inkomen van 28.500 frank. Ze zijn ongeveer even oud en hebben hun woning gekocht in dezelfde periode. Reeds jaren krijgen ze een vermindering voor een bescheiden woning. Nu gebeurt dat automatisch en krijgen ze die vermindering niet meer. Mijn schoonmoeder heeft een lieve schoonzoon die er iets van kent. Ze begrijpt niet dat ze nu meer moet betalen. In die wijk krijgt men aan de ene kant van de straat wel die vermindering en aan de andere kant niet. Dan zeg ik : wie dat programma heeft opgesteld is een knoeier. Wat moeten 80-jarige mensen die geen schoonzoon hebben in het parlement of niets van fiscaliteit kennen dan doen ? Ik geef grif toe dat er goede informatie werd verstrekt, maar die mensen begrijpen dat niet. Sommige mensen hebben zelfs niet gezien dat ze iets meer moeten betalen dan vroeger. We nemen dat soms nogal licht op. Er is dus iets mis bij Cipal. Het had even goed kunnen mislopen bij een andere administratie. Een computerprogramma werkt normaal logisch : als iemands kadastraal inkomen 28.500 frank bedraagt, moet die machine toch weten dat daar een vermindering moet zijn. Nu zijn er mensen die geen bezwaarschrift hebben ingediend. Ik heb dat wel gedaan voor mijn schoonmoeder, maar voor de burens is de termijn reeds voorbij.

Mevrouw Wivina Demeester-De Meyer : Ik denk dat dit ambtshalve kan worden rechtgezet. Als ik de heer Suykens hoor, dan denk ik dat dit cijfer van 130.000 gezinnen nog zal toenemen tot 150.000 of 160.000. Ik heb dezelfde signalen gekregen uit deze huisvestingswijken. Ik heb dit onmiddellijk gecontroleerd. Voor zover mijn inlichtingen kloppen, ligt het probleem bij de sociale huisvestingsmaatschappij. Mijnheer de minister-president, u zult dat wellicht beter weten dan ik. Als de overheid terzake een fout heeft begaan, moet er sprake zijn van een ambtshalve rechtzetting.

Met redenen omklede motie

De voorzitter : Door de heer Bossuyt werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omkle-

Voorzitter

de motie aangekondigd. Ze moet zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

Interpellatie van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen tot de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden, over de wettelijkheid van de samenstelling van de Vlaamse adviesraden

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van mevrouw Van Cleuvenbergen tot de heer Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden, over de wettelijkheid van de samenstelling van de Vlaamse adviesraden.

Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, sinds 1 januari 2000 moesten alle Vlaamse adviesraden voor minstens een derde leden van elk geslacht tellen. Dit decreet dateert van 1997, van de ambtstermijn van minister Van Asbroeck. 31 december 1999 was de uiterste datum waarop dit volgens de minister in orde moest komen. Ik heb de bevoegde minister, namelijk de minister van Gelijke Kansen een vraag gesteld naar de stand van zaken hierover. Wat de inhoud betreft weet ik dat ik me tot haar moet en zal richten. Maar ik wil me tot u richten voor één aspect van deze zaak.

Ik heb ten eerste vastgesteld dat men blijkbaar niet eens weet welke adviesraden er zijn in Vlaanderen. Ten tweede wordt verondersteld dat men ongeveer 60 percent van alle adviesraden kent. Van al die adviesraden zou maar 30 percent voldoen aan dit decreet. De datum voor inwerkingtreding van dit decreet is voorbij. Welke juridische gevolgen zijn er voor de adviezen van deze adviesorganen? Sommige organen moeten immers verplicht advies geven en zijn nu niet wettig samengesteld. Kunnen deze adviesorganen wel bijeenkomen als ze onwet-

tig zijn samengesteld en in feite dus geen opdracht hebben? Welke van deze onwettig samengestelde adviesorganen hebben om een afwijking gevraagd? De mogelijkheid tot het vragen van een afwijking bestond immers. De regering bereidt afwijkingen voor. Ik heb gelezen dat dit in de loop van november voor de eerste maal op de agenda van de regering is gekomen. Minder dan een maand geleden zou de regering een besluit tot afwijking hebben goedgekeurd. Graag had ik iets meer inlichtingen gehad over de procedure. Is dit geen uitholling van het decreet? Als de regelgeving van de afwijkingen nu nog tot stand moet komen, terwijl deze organen zich reeds drie maanden in een onwettige toestand bevinden, wat doet u dan met de adviezen? Mijn vraag betreft dus alleen de juridische status van deze reeds 3 maanden onwettig samengestelde raden.

De voorzitter : Minister-president Dewael heeft het woord.

Minister-president Patrick Dewael : Mijnheer de voorzitter, geachte leden, zoals mevrouw Van Cleuvenbergen zelf zei is minister Vogels bevoegd voor het gelijkekansenbeleid. Als ik het goed begrijp spreekt u een van de juristen van dienst van de Vlaamse regering aan om te weten wat de juridische implicaties zijn van de huidige situatie.

Eerst een paar algemene vaststellingen. Het decreet dateert van 15 juli 1997. Aan de balie zijn er goede en slechte dossiers. Ik ben bereid alle dossiers te pleiten, maar ik wil niet onder stoelen of banken steken dat dit een slecht dossier is. Het parlement heeft dit beslist, maar ik heb levensgrote vragen bij de uitvoerbaarheid ervan. U kunt me in deze niet betichten van vrouwonvriendelijkheid. Het is immers een discriminatie die niet alleen voor vrouwen, maar ook, op termijn, voor mannen mogelijk is. Wanneer men dit in de praktijk toetst, stelt men vast dat heel wat departementen verklaren dit hic et nunc niet te kunnen waarmaken. Ik kan u de rapporten terzake laten zien.

Ik verbind er geen conclusies aan, maar in hardere sectoren zoals openbare werken en infrastructuur is dit niet in te vullen. Ik wil geen polemieken voeren over wat de vorige regering terzake heeft gedaan en wat deze doet. Maar het klopt wat u zegt: op basis van een rapport van november vorig jaar is gebleken dat maar 30 percent, slechts 73 van de 244 adviesorganen in overeenstemming zijn met de regels. U verklaarde dat men niet weet hoeveel adviesorganen er zijn. Dat weet men wel, maar het zijn er zeer veel. Dat is een andere vaststelling, die misschien aanleiding kan geven tot een ander

Dewael

debat. Om het dan toch even te hebben over de politieke verantwoordelijkheid : mocht het decreet uitvoerbaar zijn, dan zou ik niet begrijpen dat men er van 1997 tot november van vorig jaar niet in is geslaagd om een groter percentage te verwezenlijken. Dit gaat dus niet op het terrein. In een vroegere hoedanigheid stond ik ooit voor de oprichting van een mediaraad. Die raad is pas met twee jaar vertraging van start kunnen gaan, enkel en alleen maar omwille van die reden.

Ik sta achter het principe dat het parlement in dit decreet heeft omgezet, maar ik wijs u gewoon op het praktische probleem dat op het terrein voorkomt. Het decreet houdt inderdaad een mogelijkheid in om een afwijking te bekomen, als ik me niet vergis in artikel 6. Het geeft aan deze organen de mogelijkheid om een aanvraag in te dienen, met daarin de motivering en de argumenten waarom het voor hen niet mogelijk is om aan de bepalingen van het decreet te beantwoorden. Dat veronderstelde echter een uitvoeringsbesluit, dat er in de vorige zittingsperiode niet is gekomen, wellicht omdat 1 januari 2000 nog veraf leek. Deze Vlaamse regering heeft er de voorkeur aan gegeven dat besluit wel uit te vaardigen. Het besluit werd goedgekeurd door de Vlaamse regering en bevindt zich momenteel voor advies bij de Raad van State. U vraagt me of het de bedoeling is het principe van het decreet te laten varen. Neen, dit is een realistische poging om ons er aan te conformeren.

Wat de juridische gevolgen zijn, kunnen we op dit ogenblik niet met zekerheid zeggen. Van elk besluit dat nu wordt genomen en van een advies is voorzien door de bevoegde adviesraad zou men kunnen veronderstellen dat het behept is met een nietigheid. Over de vraag of deze nietigheid absoluut of relatief is, kunnen juristen wellicht een heel verhaal ophangen. Feit is : als iemand de rechtsgeldigheid van een dergelijk besluit wil aanvechten bij de Raad van State, dan zal moeten blijken welk gevolg de Raad van State daaraan geeft. Uit de voorbereidende werken die hebben geleid tot het decreet van 1997 heb ik kunnen opmaken dat de Raad van State die opmerking toen heeft gemaakt. Toen heeft de decreetgever met vrij grote vastberadenheid verklaard te willen dat het zo zou zijn. Maar men heeft er dus voor gewaarschuwd.

Men kan natuurlijk voor een ultiem scenario kiezen en alle bestaande adviesraden ontbinden. Het is niet zo eenvoudig om een dergelijk decreet waar te maken, maar dat zijn vragen waarover men zich vooraf moet buigen. Die adviesraden worden na-

tuurlijk mondjesmaat vernieuwd. Dat maakt natuurlijk dat dit een hele tijd duurt. Bij sommige raden is het niet mogelijk, maar sommige andere zijn nog in functie omdat men natuurlijk nooit heeft overwogen ze voortijdig te ontbinden. Kunt u zich voorstellen wat het zou betekenen mocht men besluiten de resterende 171 raden in één keer te ontbinden, ongeacht hoe lang ze al aan het werk zijn ? Veel van die raden leveren zeer verdienstelijk werk, maar dan zouden ze allemaal opnieuw moeten worden samengesteld. Wat gebeurt er dan wanneer men er niet in slaagt te beantwoorden aan het decreet, naast het feit dat zo een kaakslag wordt gegeven aan de adviesraden die goed functioneren ? En wat gebeurt er dan ondertussen ? Er kan immers een vacuüm ontstaan, doordat de adviesraad, omdat men hem niet kan samenstellen, helemaal in de onmogelijkheid verkeert om adviezen uit te brengen. De Vlaamse regering en minister Vogels, die terzake bevoegd is, tonen de vaste wil om dat decreet te respecteren. Maar op het terrein is het in een aantal situaties niet uitvoerbaar. Ik sluit dus niet uit dat in dit verband een decretaal initiatief noodzakelijk zal blijken. Wanneer men immers in het scenario terechtkomt waarbij de rechtsgeldigheid van een aantal besluiten wordt aangevochten voor de Raad van State en deze oordeelt dat er sprake is van absolute nietigheid voor deze besluiten, dan loopt men enorme bestuurlijke averij op. Dit is dus een heel ernstige aangelegenheid. De Vlaamse regering kan niet meer of niet minder dan gebruik maken van de mogelijkheid van het decreet om afwijkingen toe te staan. Maar zelfs daarmee zijn we er nog niet. Denken we aan een meer fundamentele oplossing, vooral dan ook met een regularisatie-effect voor besluiten uit het verleden, dan kan een decretaal initiatief niet worden uitgesloten. U mag dit echter niet interpreteren als een gebrek aan wil om te beantwoorden aan het principe, maar enkel als bekommernis inzake bestuurlijk beleid.

De voorzitter : Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Mijnheer de minister-president, mijn interpellatie gebeurde ook vanuit de bekommernis voor een goed, juridisch onderbouwd beleid, zodat de maatregelen die we nu nemen niet kunnen worden aangevochten.

Het verheugt me dat u achter het principe staat, maar dat zou ook moeten kunnen blijken uit de diverse stappen die reeds zijn gezet. U gaf het voorbeeld van de Mediaraad. In het verleden hebt u lang moeten zoeken alvorens die raad aan de verplichtingen voldeed. Ik stel toch maar vast dat de

Van Cleuvenbergen

nieuwe samenstelling van de Mediaraad, nu 2 jaar geleden, meteen probleemloos is verlopen. Ik stel ook vast dat alle nieuwe adviesraden die de laatste jaren zijn ontstaan, vooral in de sectoren Cultuur en Welzijn, perfect aan de norm voldoen.

Het was een heel bewuste keuze om tijdelijk niet te voorzien in uitzonderingen. Dit zal blijken als u er de parlementaire stukken van deze discussie over het ontwerp van decreet van minister Van Asbroeck op naslaat. Er werd immers gevreesd dat het voorzien in een uitzonderingsmogelijkheid zou leiden tot een toestand zoals in de federale regering. Vanaf 1990 was op dat niveau een wetgeving van kracht die het verplicht maakte telkens één man en één vrouw voor te dragen. Dat heeft geen resultaat gehad. Ik ga er echter van uit dat u van goede wil bent.

Als minister-president hebt u ondertussen wellicht ontdekt dat er een talentenbank bestaat, die nu ongeveer een jaar werkt. Iedereen die zich daartoe geroepen voelt kan zich bij die talentenbank opgeven voor een bepaalde functie inzake Cultuur, Leefmilieu enzovoort. Uit mijn contacten met die talentenbank blijkt dat geen enkele van de Vlaamse ministers iemand heeft gevraagd via deze talentenbank. Er wordt geen reclame meer gemaakt voor deze talentenbank, want de mensen die zich hebben opgegeven worden niet gevraagd. Ze zitten al een jaar in die databank.

Ik wil nog even terugkomen op de zin van adviesorganen en de discussies die de vorige zittingsperiode plaatsvonden onder leiding van de heer Geyssels. Als we die besluiten nog eens zouden lezen en ze dan als uitgangspunt nemen, zou de situatie heel wat doorzichtiger kunnen worden. Ik heb er immers uit onthouden dat adviesorganen helemaal niet transparant zijn, wellicht ook niet voor de regering, maar zeker niet voor parlementsleden. In die besluiten wordt er, om die raden doorzichtiger te maken, gepleit voor het opstellen van een functieprofiel van mensen die in de raden zitting zouden moeten hebben. Als nu die raden opnieuw moeten worden samengesteld en er zou telkens een dergelijk functieprofiel beschikbaar zijn, dan zou men vanzelf bij vrouwen uitkomen. Nu wordt er immers gewoon gezocht via de netwerken die men kent. Op die manier werkt dit systeem niet. Ik zou het erg betreuren mocht men dit decreet afzwakken omwille van praktische bezwaren. Het gaat immers maar om een eenderderegule, wat toch een minimum is. Een adviesorgaan dient om het beleid te toetsen aan de maatschappij. Dan moet

de maatschappij in haar geheel toch kunnen worden betrokken in deze toetsing. In plaats van voor een afzwakken van het decreet, pleit ik voor efficiëntere methodes om de doorzichtigheid van de adviesorganen te vergroten en de aanwervingsprocedures bekender te maken bij de bevolking; zodat men weet dat die organen bestaan en dat men zich kandidaat kan stellen. Net als u blijf ik echter beducht voor de juridische gevolgen van alles wat we nu, maar ook de volgende maanden in dit parlement doen en dat van een advies werd voorzien. We maken het zo eigenlijk de mensen gemakkelijk die juridisch problemen hebben met een aantal zaken. Dat is erg jammer.

Met redenen omklede motie

De voorzitter : Door mevrouw Van Cleuvenbergen werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd. Ze moet zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 15.44 uur.*
